

Lâpseki ve Yöresinde Manevi Ziyaret Yerleri ve Buna Bağlı Anlatılar

—Mekân ve İnsan İlişkisi Bakımından—

* Aziz KILINÇ

**

Mekân ve İnsan arasında doğrudan ve sürekli bir bağ söz konusudur. Mekânı vatan yapma, tarihî süreçte, orada yaşayan halkın inançlarını, düşüncelerini, geleneklerini kısacası hayatını oraya yansıtması ile mümkün olur. Ferdi yaşadığı topluluğun bir üyesi yapan doğup büyüdüğü, vatan olarak gördüğü mekândır. Bu bağlamda bir yöre halkının kutsallığına inandığı, saygı duyduğu ve ziyaret ettiği yerlerin toplum hayatında önemli bir yeri olduğu tartışmasız doğrudur.

Edebiyatımızın bütün şubelerinde mekânı konu alan eserler mevcuttur. Şairler ve yazarlar, üzerinde yaşadığı mekânı anlatan, metheden eserler yazmışlardır. Divan şairlerinin şehrengizleri bu türün güzel örnekleridir. Nedim, İstanbul için yazdığı İstanbul Kasidesi'nde "Camilerinin her biri bir kuh-ı tecelli" mısraı ile İstanbul ve İstanbul camilerinde bir yücelik görür

Yine, halk edebiyatı şairleri de bu konuda güzel örnekler vermişlerdir. Karacaoğlan'ın toprağa ruh ve mana veren bakışı dikkat çekicidir. Karacaoğlan Torosları sadece bir doğa olayı olarak görmez. Onu kişileştirir ve bir birliğe inanan insanlar gibi kıyamda görür:

*"Ağacımız yapraklarla donanır,
Taşlarımız bir birliğe inanır,
Hep çiçekler bağrınızda gönenir,
Pınarınız çağlar, akışır dağlar"*

Modern Türk edebiyatında da mekâna has yazılar ve şiirler edebiyatımızın en güzel örnekleridir.

Ahmet Hamdi Tanpınar, Beş Şehir adlı deneme kitabında şehirleri Hacı Bayram Veli, Emir Sultan, Şeyh Zeyneddin Hâfi gibi manevî büyükler hakkında söylenen anlatılar ışığında şehirleri görür ve değerlendirir. Onların ziyaret edilen türbe ve mezarları başında tarihle âni bir anda yaşar. Şehirlerin kimliklerini belirleyen söz konusu mekânlar ve buna bağlı anlatılardır.

Yine Tanpınar, Bursa'da Zaman şiirinde şehri bu semboller ışığında görür ve anlamlandırır. Gümüşlü ve Muradiye bu sembollerin en dikkate değer örnekleridir:

*"Bir zafer müjdesi burda her isim:
Sanki tek bir anda gün, saat, mevsim*

...

*Gümüşlü bir fecrin zafer aynası,
Muradiye, sabrın acı meyvesi,"*

* Yrd. Doç. Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi.

** Bu çalışma, Çanakkale Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri'nce desteklenen "Lapseki ve Köylerinin Folklorik Yapısı" adlı projeden üretilmiştir.

*Ömrünün timsali beyaz Nilüfer,
Türbeler, camileri eski bahçeler,”*

Gerçekten de, Bursa'nın yukarda sözü edilen mekânlarını ve tarihî süreçte burada yaşayan insanları ile ayrı düşünmek söz konusu değildir. Yukarıdaki mısralarda, camiler, türbeler, bahçeler şehre kimlik kazandıran başlıca sembollerdir. Nitekim düşman işgali sırasında Yunanlı askerlerin ilk hedef aldığı yerlerin başında Osman Gazi'nin ve Ertuğrul Gazi'nin türbeleridir.

Yahya Kemal, Esansız Semtler adlı denemesinde mekân ve insan arasındaki ilişkiden bahsederken Müslüman ve Türk olmayı kişinin içinde doğup büyüdüğü mekâna bağlar. Mekân ve insan arasındaki ilişkiyi belki de en güzel ifade eden edebiyatçılardan biri Yahya Kemal'dir. Özellikle mekânın çocuklar üzerindeki etkisi üzerinde duran ve “çocukluk rüyası” olarak gören yazarın şu ifadeleri oldukça dikkate değerdir.

“İşte bu rüya, çocukluk dediğimiz bu Müslüman rüyasıdır ki bizi henüz bir millet hâlinde tutuyor. Bu günkü Türk babaları, havası ve toprağı Müslümanlık rüyası ile dolu semtlerde doğdular, doğarken kulaklarına ezan okundu, evlerinin odalarında namaza durmuş ihtiyar nineler gördüler, mübarek günlerin akşamları bir minberin köşesinden okunan Kur'an'ın sesini işittiler; bir raf üzerinde duran Kitabullah'ı indirdiler, küçücük elleriyle açtılar, gülyağı gibi bir ruh olan sarı sahifelerini kokladılar. İlk ders olarak besmeleyi öğrendiler; kandil günlerinin kandilleri yanarken, ramazanların, bayramların topları atılırken sevindiler. Bayram namazlarına babalarının yanında gittiler, camiler içinde şafak sökerken Tekbir'leri dinlediler, dinin böyle bir merhalesinden geçtiler, hayata girdiler. Türk oldular” (Yahya Kemal; 1985)

Yahya Kemal, atalarımızın yerleştikleri toprak parçasını nasıl vatan yaptıklarını çarpıcı ifadelerle ortaya koyar:

“Ah! Büyük cedlerimiz! Onlar da Galata, Beyoğlu gibi Frenk semtlerinde yerleşirlerdi, fakat yerleştikleri mahallede Müslümanlığın nûru belirir, beş vakitte ezan işitilir, asmalı minare, gölgeli mescid peyda olur; sokak köşesinde bir türbenin kandili uyanır, hasılı o toprağın o köşesi imana gelirdi.” (Yahya Kemal; 1985)

Yahya Kemal, Türk halkının ortak değerlerini “anne millet” olarak niteler. İnsan ve mekân arasında kurduğu ilişki şu yargı cümlesi ile tamamlar:

“Biz ki minareler ve ağaçlar arasında ezan seslerini işiterek büyüdük. O mübarek muhitten çok sonra ayrıldık. Biz böyle bir sabah namazında anne millete tekrar dönebiliriz. Fakat minaresiz ve ezansız semtlerde doğan, Frenk terbiyesi ile yetişen Türk çocukları, dönecekleri yeri hatırlayamayacaklar!” (Yahya Kemal; 1985)

Bildirimizde alan araştırmasında dikkatimizi çeken Lâpseki ve yöresinde bulunan manevî ziyaret yerleri ve bu yerlere bağlı anlatılar üzerinde duracağız. Bu mekânlar yöre halkı tarafından ziyaret edilmekte, burada metfun olan tarihî ve efsanevî şahsiyetler büyük saygı duyulmaktadır. Mekânlarla ilgili anlatılar sözlü kültür ortamında halen yaşatılmaktadır. Buna bağlı anlatılardan birkaç tanesi üzerinde insan ve mekân bağlamında tahlil denemesi yapacağız.

Kum Anlatısı

Bugün Lâpseki ilçe merkezi ve köylerinde birçok kişinin dinlediğimiz “Kum Anlatısı” vardır. Tarihî kişilerin de adının geçtiği bu anlatının teşekkülünün Rumeli’ye geçişle başlamış olduğu anlaşılmaktadır. Bu anlatı, mekânı vatan yapmanın fetihle birlikte başlamasına güzel bir örnektir. Farklı varyantlarını Lâpseki ve bazı köylerinde dinlediğimiz bu anlatılardan bir tanesi şöyledir. 2006 yılının nisan ayında Çardak’ta dinlediğimiz anlatı şöyledir:

“Osmanlı’nın Rumeli’ye geçiş hazırlıkları Salbaş mevkiinde başlamış. Kırk evliya Salbaş mevki Kutluk köyüne gelerek çadırını kurmuş. Rumeli’ye geçiş için burada salları yapmışlar. Kırk evliyanın içinde Süleyman Şah’la birlikte Kızıl Deli Sultan da vardır. Hazırlıklar tamamlandıktan sonra Süleyman Şah ‘Biraz dinlenelim, uyuyalım öyle yola çıkalım’ diyor. Uyuyup dinlendikten sonra kalkıp toplanıyorlar. Kızıl Deli sultan hala uyanmamış. Süleyman Şah, ‘Kaldırmayalım, zaten deli bırakın uyusun’ diyor. Sallara binip denize açılınca Kızıl Deli Sultan uyanıyor ve bakıyor ki arkadaşları denizin ortasında. Eteğine biraz kum alıyor ve denize serpiyor. Önüne açılan yoldan gitmeye başlıyor. Bunu gören Süleyman Şah ‘Dönüp alalım’ diyor. Buluştuğlarında Kızıl Deli sultan ‘Ümmet-i Muhammediye’ye şifa niyetine’ diyerek eteğinde kalan kumları saçıyor. O saçılan kumlardan çardak kumluğu oluşuyor.”¹

Yöre halkı Çardak kumunun eklem ağrıları, romatizma gibi iyi geldiğine inanıyorlar. Çardak’ta, 24-25 Ağustos’a “Kum Günü” adını veriyorlar ve bugün kumum daha şifalı hale geldiğine inanıyorlar.

Kum Dede

Görünürde bir yatırı yoktur ancak yörede Kum Dede diye birinin kumlarda gömülü olduğuna inanılmaktadır.

Bu yerde bulunan kumların, toprak yeme alışkanlığı olan küçük çocuklara yedirildiğinde bu çocukların bu davranışı bir daha tekrarlamadıkları söylenir. Buraya sadece bu köyden değil diğer köylerden de çocuklar getirilmektedir.²

Kum Dede’nin görünürde bir yatırı yoktur. Ancak bulunduğu yerde gömülü olduğu söylenmektedir. Bu yerde bulunan kumların toprak yeme alışkanlığı olan küçük çocuklara yedirildiğinde bu çocukların bu davranışı bir daha tekrarlamadıkları söylenir. Bu yatıra sadece bu köyden değil diğer köylerden de çocuklar getirilmektedir.

Garip Dede, Kara Dede ve Kurt Tepe Dede Yatırları

Adatepe köyünün 7-8 km uzağında bulunan eski yerleşim yerinde, üç ayrı tepede Garip Dede, Kara Dede, Kurt Tepe Dede yatırları bulunmaktadır. Köy halkı adak adayacağı zaman ya da bir isteği olduğunda bu yatırları ziyaret ederler. İsteklerinin gerçekleşeceğine inanırlar. Bazen de imam köy halkını toplayarak yatırları ziyaret eder, mevlit okuyup dua ederler.

Bu yatırlardan Garip Dede ile ilgili şöyle bir anlatı vardır: Garip Dede yaşadığı dönemde yöre halkının çeşitli hastalıklarına çare bulmuş. İlaçları köyün yanındaki ormandan üretmekteymiş, ilaçla düzelmeyecek durumlarda ise dua edip halkın dertlerine çareler bulmuştur.

Halk arasında, üç ayrı tepede bulunan dedeler geceleyin ellerinde fenerlerle birbirlerini ziyaret ettiğine inanılıyor. Söylentilere göre halk arasından bu dedeleri görenler olduğunu söylüyorlar.

Garip Dede'nin yanında da iki mezar daha bulunuyor. Anlatılanlara göre bu mezarlardan birinde bir gelin bulunmaktadır. Bu gelin köyden bir delikanlı tarafından kaçırmıştır. Uzun bir süre dağlarda gezen kız ve erkek köylerine dönüp düğün yapmışlar. On beş gün sonra kız ölmüş.³

Mezar taşına gelinin simgesi olarak altın figürleri işlenmiş.Garip dede yatırı köyün eski yerleşim yerinde bulunuyor.

Kamber Dede Yatırı

Kamber Dede yatırı Balcılar'a yakın bir mevkededir. Anlatılanlara göre, çok eskiden Eşelek köyünden bir yaşlı adam hacca gider. Balcılar'ın çobanı da bir gece hacca giden dedeye börek götürüp geri döner. Dede hac dönüşü köy meydanında karşılarlar. Dede kendisine börek getiren çobana “ asıl hacı sensin ben değilim beni arayan olursa şu yukardayım” der. Kamber dede ölür oraya gömülür. Orasının adı Kamber Dede yatırı olarak kalır.⁴

Kamber Dede hakkında anlatılan olayı başka bir kaynak kişi şu şekilde anlatıyor:

Bir zamanlar köyde Kamber adlı bir çoban yaşamış. Bu çoban ağasına çok düşkünmüş. Günün birinde ağa hacca gitmiş. Ağa evde yokken ağanın karısı helva pişirmiş. Ağasının helvayı çok sevdiğini bilen çoban, onun yiyememesine çok üzülmüş; ağanın hanımına “Hanımım, helvadan birazcık sar da ağama götüreyim.” demiş. Hanım gülmüş, ağa hacda hiç oraya helva götürülür mü, demiş. Çoban cevap vermemiş.

Ağa hacda namaz kılarken secdeye vardığında bir bakar ki, evdeki helva önüne gelmiş. Şaşkınca etrafına bakınırken bir önceki safta çobanı namaz kılarken görür.

Hacdan döndüğünde elini öpmek isteyen insanlara elini vermeyen ağa, “Benim elimi öpmeyin; Kamber'in elini öpün, o benden daha üstün!” der. Lakin hemen o anda Kamber ölür.

Köylüler kamberi öldüğü yere gömerler ve ona orada bir mezar yaparlar.⁵

Kale Tepe

Beyçayırı köyünün yukarısında Kale Tepe denilen yerde Bizanslılardan kalma kale kalıntıları bulunmaktadır.İnanışa göre bu kalenin sahibi Bizans beyi bir ustadan buraya su getirmesini istemiş, karşılığında kızını vereceğine söz vermiştir.Usta suyu getirdiğinde nasıl yaptın diye soranlara köpek gibi getirdim demiş. Su, bu söz üzerine geri gitmiş.Köy halkı burada bir hazinenin olduğuna inanmaktadır.⁶

Tekke Dedesi

Tekke Dedesi'nin Gökköy'ün ilk gelenlerinden olduğu söylenmektedir. Mezarı köye 20 dakikalık uzaklıkta bir tepede bulunmaktadır. Zamanında keramet ehli biri olduğu söylenmektedir. Ayrıca köyde, yanında birçok kişiyi çalıştırdığı, onlara yemek verdiği ve yatacak yer sağladığı, hayırsever bir insan olduğu söylenmektedir. Bu yatıra olan saygı, köyde 1976 yılında çıkan ve köyün tüm civarını kül edene yangınının Tekke Dede mezarının çevresine etki etmemesiyle daha da artmıştır.

Köylü yatırımın çevresindeki ağaçların ulu olduğunu düşündüğü için buradan ağaç kesmenin ve dal kırmanın uğursuzluk getireceğine inanıyor.

Tekke Dedesi ile ilgili anlatılan bir rivayete göre yatırımın yakınlarından yüklü eşeğiyle geçen bir adam orada bebeğini emziren bir kadın görür. Kadına sarkıntılık etmek ister. Dönüşte kadını aramaya başlar. Ancak kadını bulamaz ve eşeğinin yanına geldiğinde eşeğin yüküyle birlikte ağaçta asılı olduğunu görür. Bu ve benzeri anlatılardan dolayı yatıra yakın yerlerde hiçbir şeye el sürülmemektedir. Hayvanlar yatıra yaklaştırılmamakta, orada otlayan

hayvanların öleceğine inanılmaktadır. Yakın bir zamanda tarla yollarını düzeltten bir dozer bu yatırın etrafını da düzeltmek istemiş fakat bıçağı kırılarak işi bırakmıştır.

Önceden hayır günü Tekke Dedesi'nde yapılmaktayken, günümüzde köy meydanında yapılmaktadır.⁷

Doğru Atan Dede

Eski bir savaşçı mezarıdır. Bu askerin okçu olduğu ve okunun hiç hedef şaşırmadığı anlatılmaktadır. Köyün çıkışında Doğru Atan Dede'ye ait mezar taşları hala bulunmaktadır.⁸

Koyun Baba Yatırı

Koyun sürüleri bulunan Koyun Baba bütün hayatını koyunlarının içinde geçirmekteymiş. Namazında, niyazında, dinine bağlı, kimseye karışmayan bir insanmış. Koyunlarının arasında namazını kılarken vefat ettiği için bu adı almıştır. Gökköy'de ayrıca Kilimli Nene, Bayraklı Dede yatırları da bulunmaktadır.⁹

Teke Taşı

Kızıldam köyüne yakın bir mevkidedir. Tekeler bu büyük kayanın üstünde güreşir çoğu zaman da buradan düşüp ölürlermiş. Bu yüzden adı teke taşı olmuş. Sonraları dilek dileme yeri hâline gelmiş. İnsanlar bu kayanın üstüne çıkarak dilek dilerler ve dileklerinin gerçekleşeceğine inanırlar.¹⁰

Habip Dede Yatırı

Ne zaman yaşadığına dair kimse net bir şey söyleyemiyor. Habip Dede'ni mezarı Subaşı köyünün eski mezarlığında ağaçların içinde bulunmaktadır.

Hakkında anlatılanlar: Habip Dede 93 harbinde evliyalara toplanıp düşmana toprak atmış ve düşmana karşı üstünlük sağlamışlar. Habip Dede'nin mezarının üstünde pazartesi günleri ışık yandığını söyleyenler var. Kaynak kişi de aynı şeyi söylüyor. Köyden Lâpseki'ye biri gittiğinde oradan birisi “geçmiş olsun, akşam köyünüz yanıyordu” der. Köylü öyle bir şey olmadığını söylemiş. Adam da nasıl olur “Habip Dede'nin mezarı tarafı yanıyordu demiş. Durum sonradan anlaşılmış. Işık, Habip Dede'nin mezarından gelmekteymiş.¹¹

Garip Dede

Yenice köyde bulunmaktadır. Asıl ismi Garip İsmail olan Garip Dede'nin yatırı eskiden taş öbeği şeklindeymiş. Garip Dede bir gece köyden Şerif Ali Kuru adlı kişiye görünmüş. Daha sonra Şerif Ali Kuru burayı türbe hâline getirmiş.

Köyde âdetlere göre her gelin bu türbenin önünden geçirilir. Türbede geceleri mum yakılır. Bu mumu yakan kişi bir dilek tutarmış. Dileğinin gerçekleşmesi için arkasına bakmadan geri dönermiş.¹²

Çamlık Dede

Çardak'ta “Arap” diye biri varmış. Bu adam hamama odun taşımış. Odunları çamlığın arkasındaki ormandan kesermiş. Bir gün geç kalmış, uzağa gitmemek için çamlıktan kesmeye karar vermiş. Odun keserken baltanın altından durmadan küçük bir kuş geçiyormuş. Adam hayret etmiş. Bu sırada kendi hayvanları da birden bire ürkmüş. Adam aldırmamış ve çamları hamama getirip ateşe atmış. Gece rüyasında Çamlık Dede'yi görmüş. Dede ona odunları tekrar

aldığı yere götürmesini söylemiş.Arap yanan odunları nasıl götüreceğini düşünürken odunların ateş içinde yanmadığını görmüş.Odunları alıp tekrar çamlığa götürmüş.Çamlık Dede karşısına çıkmış ve Araba: “Kuş oldum anlamadın.Hayvanlarını ürküttüm anlamadın.Bir daha bu çamlıktan odun kesme.” demiş.Arap bu olaydan kırk gün sonra ölmüş.¹³

Köyde yatırlara olan inanç çok büyüktür. Özellikle Çamlık Dede’ye büyük saygı gösterilmektedir.Bu yüzden onun bulunduğu çamlıktan tek bir dal bile alıp evlerine götürmemektedirler.Eğer alırlarsa başlarına kötü bir şey geleceğine inanırlar.Bu inançtan dolayı çamlıktaki ağaçlar kendi kendilerine yıkılıp çürümektedirler.

Havanlı Dede

Rivayete göre köyden birine havan lazım olmuş.Evinde havan olmadığından Havanlı Dede’nin havanlarını almış.Havanlar bütün gece evin içinde kendi kendilerine yuvarlanıp durmuşlar.Adam ertesi gün erkenden havanları alıp yerlerine götürmüş.Bu olaydan sonra havanlara köyden kimse dokunmamış.¹⁴

Galfadız Dede

Savaş zamanı köyden üç kardeş savaşa gidiyorlarmış.Köyün çıkışında bir alfat ağacının altında namaza durmuşlar.Namazı bitirip kalkarken bir dedeye rastlamışlar.Dede: “Nereye gidiyorsunuz gençler?” diye sormuş.

- Savaşa gidiyoruz dede demişler
- Bakın başınız sıkışırsa Galfadız Dede diye seslenin o size yardım eder, demiş.

Gençler savaş sırasında sıkışmışlar.Birinin aklına gelmiş: Yetiş Galfadız Dede! diye bağırmış.

Gençler daha ne olduğunu anlamadan bir dede düşmanı dağıtmış.Olaydan sonra savaş alanında kırık bir öğendir ucu dikkatlerini çekmiş.Yıllar sonra savaş bitmiş gençler kırık öğendir ucu ile köye dönmüşler.

Köye girdiklerinde karşılaştıkları o dedenin çift sürdüğünü görmüşler.Bakmışlar ki dedenin elindeki öğendirin ucu kırık.Getirdikleri öğendir ucunu takmışlar.Dedenin sopasına tam olmuş.Bu dedenin Galfadız Dede olduğunu anlamışlar.

Dede:İşte bunu yapmayacaktınız.Şuraya mezarımı kazın da içine gireyim.Çünkü âdettendir savaş meydanında düşen savaş meydanında kalır, demiş.O günden sonra köyde dedeyi kimse görmemiş.¹⁵

Mustafa Dede Türbesi

Taştepe köyünde, ermiş bir kişi olarak bilinen Mustafa Dede’nin mezarının başında bulunan ağaca köylü dilek tutarak çeşitli bezler bağlamaktadır. Dilek tutup dua eden köy halkı, dilekleri gerçekleştiğinde türbenin başında mevlit okutmaktadır.¹⁶

Ele aldığımız, Lâpseki çevresindeki yatırların ve bunların etrafındaki pratiklerin Anadolu ve Türk kültür coğrafyasındakinden çok farklı olmadığını söyleyebiliriz. Dinle çelişmeyen eski Türk inanışlarının izleri ile bütün toplumlar için geçerli olan sihrî

uygulamaları bir arada toplayan yatırlar, halkın çeşitli ihtiyaçlarına karşı pratik çözüm ihtiyacından doğmuştur.

Kültür tarihimiz açısından çok önemli olan bu yatırlar ve buna bağlı anlatıların, yerleşik hayatın tarihini çok eskilere dayandığını göstermekle birlikte, mekânı vatan yapma konusunda da önemli bir işleve sahip olduğu bir gerçektir. İnsanlarda, yaşadığı mekânı sahiplenme duygusu geliştiren bir işleve de sahip olan yatırlar ve sözlü kültürün ürünü olan bu anlatılar, benzer yollarla gelecek kuşaklara da aktarılmaya devam edecektir.

---

¹ Kaynak kişi : Recep KOCAEREN, 1957 doğumlu, Öğrenim Durumu:Lise.

² Kaynak kişi:Orhan KAHRAMAN, yaşı:41,Öğrenim durumu: İlkokul mezunu.

³ Kaynak kişi: Ramazan Akçay, aynı köyden ve o yörede çobanlık yapıyo.

⁴ Kaynak kişi: İsmail Gökgez,, Yaşı 82, okur-yazar.

⁵ Kaynak kişi: Ayşe erol, yaşı 44, öğrenim durumu: ilkokul mezunu.

⁶ Kaynak kişi: Mehmet SAVAŞ, Öğrenim Durumu: Lise / Müezzin,yaşı 80.

⁷ Kaynak kişi: Seyfettin Şahin, yaşı 50,Öğrenim durumu:İlkokul mezunu.

⁸ Kaynak kişi: Seyfettin Şahin, yaşı:50, öğrenim durumu:İlkokul mezunu.

⁹ Kaynak kişi: Seyfettin Şahin, yaşı 50, öğrenim durumu:İlkokul mezunu

¹⁰ Kaynak kişi: Aynur ŞAHİN, yaşı:20, öğrenim durumu:İlkokul Mezunu.

¹¹ Kaynak kişi: Ayşe Demir, yaşı 55, öğrenim durumu:İlkokul mezunu.

¹² Kaynak kişi:Ahmet KORU, yaşı: 53, öğrenim durumu:İlkokul Mezunu.

¹³ Kaynak kişi:Hasan TOSUN, yaşı:57, köy muhtarı.

¹⁴ Kaynak kişi: Orhan KAHRAMAN, yaşı.41, öğrenim durumu:ilkokul mezunu.

¹⁵ Kaynak kişi:Hasan TOSUN, yaşı:57, köy muhtarı.

¹⁶ Kaynak kişi:Hasan ÇETİNKAYA, yaşı 75, okur-yazar.